

NAUJAS SUSIŠAUDYMAS PRIE AMURO UPĖS

SOVIETAI SUSTIPRINO AMERIKOS BALSO RADIJO PROGRAMŲ TRUKDYMĄ

WASHINGTONAS. — Amerikos Informacijos Agentūros pareigūnai pastebėjo, kad Sovietų Sąjungos radijo bangų trukdymo stotys kovo mėnesį sustiprino amerikiečių radijo stočių trukdymą.

Labiausiai trukdomos yra programos rusų ir ukrainiečių kalbomis. Sovietai visai netrukdo Amerikos balso programų, siunčiamų anglų kalba ar programų, skirtų Baltijos valstybių gyventojams.

IŠ VISO PASAULIO

NEW YORKAS. — Trys arabai: tėvas— ir du sūnūs teisiamai už planavimą nužudyti prezidentą Nixoną.

WASHINGTONAS. — JAV astronautas Bormanas grįžta iš Sovietų Sąjungos, kur jis buvo labai šiltai priimtas. Sibire sveičiui nebuvo leista apsilankyti sovietų raketų iššavimo centre.

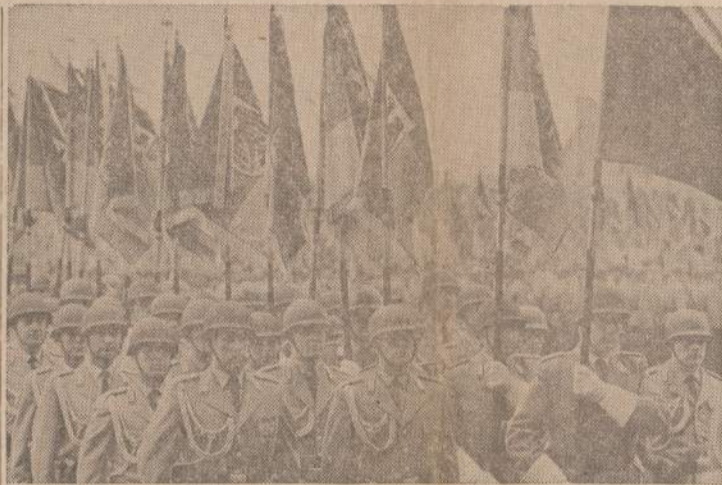
Amerikos Balsas siunčia į Sovietų Sąjungą per savaitę 56 valandas rusų kalba programų. Be to, rusų kalba transliacijos eina ir Tolimuose Rytuose.

Kardinolas gina vyskupą Defregger

BONA. — Vokiečių žurnalas "Der Spiegel" paskelbė katalikų bažnyčiai labai nemalonią žinią apie Muencheno vyskupą Mathias Defregger.

Savo vyskupo ginti išėjo Muencheno kardinolas Julius Döpfner. Jis paskelbė smulkesnį to įvykio faktų, kuriuos jis žinojęs išvesdamas vyskupą Defreggerį. Minėtame kaime italai partizanai nušovė kelis vokiečius kareivius ir pagrobė radijo siųstuvą.

NAIROBI. — Atentate žuvusio Kenijos ministerio Mbojos genties nariai neleidžia kitos genties — kikujų net dalyvauti laidotuvėse. Kelių kikujų ministerių automobiliai buvo apmėtyti akmenimis.

Vokietija turi Nato sąjungoje 12 divizijų kariuomenės. Vokiečių pramonė pagamina kariuomenei net kelis šimtus gerus tankus, vienas jų — dešinėje — turi 40 pėdų patranką.

KARALIŲ KARALIUS WASHINGTONE

WASHINGTONAS. — Policija suėmė 14 Etiopijos studentų, kurie buvo įsilaužę į Etiopijos pasiuntinybę ir ten padarė nemažai žalos.

Etiopijos imperatorius yra vienas nedaugelių pasaulio visagalių monarchų. Etiopijos konstitucijoje sakoma, kad jo asmuo yra šventas, nenugalimas ir jo galia neginčijama.

Etiopijos imperatorius, 76 metų Haile Selassie Afrikos valstybių tarpie turi nemažą įtaką. Jis nekarta tarpininkavo valstybių disputuose, bandė užbaigti Nigerijos-Biafros karą ir yra svarbi figūra Afrikos Vienybės organizacijoje.

Haile Selassie pagarsėjo prieš 33 metus, kai Italija pradėjo okupuoti jo kraštą. Jis išbėgo į užsienį ir Tautų Sąjungoje karštai gynė savo šalies poziciją, reikalaujamas, kad pasaulis pasmerktų fašistinę Italiją už Etiopijos užpuolimą.

Etiopai yra krikščionys — koptai. Jie savo kilmę išveda iš karaliaus Salomono ir karalienės Šėbos laikų. Dabartinis imperatorius yra jau 255-tas Etiopijos valdovas.

BEIRUTAS. — Buvęs Irako premjeras al Bazzaz ir 20 aukštųjų pareigūnų bus teisiami už priešvalstybinę veiklą.

Paryžiuje vyksta slapti pasitarimai

WASHINGTONAS. — Valskybės departamentas paneigė prancūzų komunistų laikraščio "Combat" paskelbtą žinią, jog Amerika ir Šiaurės Vietnamas padarė nerašytą susitarimą išvežti iš Pietų Vietnamo Amerikos ir Šiaurės Vietnamo karių jėgas.

Derybos Paryžiuje kol kas neduoda jokių vaisių, tačiau slaptose, privačiose delegatų sesijose esą jau prieita reikšmingų susitarimų. Komunistų puolimai Pietų Vietname susilpnėję. Manoma, kad tai yra Hanojaus atsisakymas į Amerikos paskelbtą nutarimą išvežti iš Vietnamo dalį savo kariuomenės.

Žinomas Amerikos įvairių prieš karą demonstracijų organizatorius David Dellinger netikėtai išvyko į Paryžių. Jo kelionės tikslas esą susitikti su Šiaurės Vietnamo atstovais ir aptarti trijų amerikiečių belaisvių paleidimą. Komunistai belaisvius perduoda tik žinomiems karo kritikams, savo draugams, nors Dellingerio Amerikoje laukia teismas už demonstracijų Čikagoje organizavimą, valstybės departamentas davė jam specialų leidimą išvažiuoti pasitarti su Hanojaus atstovais.

Arabų partizanai tarp neutraliųjų

BELGRADAS. — Jugoslavijoje susirinko atstovai iš 51 valstybės, kurios save laiko neutraliomis. Atstovai paruošė darbotvarkę ir aptars procedūras klausimus būsimam tų valstybių galvų suvažiavimui.

Liepos 30 Argentinoje Amerikos atstovai susitiks su Peru, Čilės ir Ekvadoro atstovais derintis dėl žuvavimo tų valstybių pakraščiuose. Jos skelbia 200 mylių teritorinius vandenius, o Amerika laikosi tik 12 mylių.

Jugoslavijos užsienio ministerija paskelbė, kad kiekvienos laisvinimo organizacijos pareiškimas bus sprendžiamas atskirai. Paskutinė tokia nesusirišusių valstybių konferencija įvyko 1964 metais.

SOVIETŲ SĄJUNGA IR KINIJĄ VĖL SUSIŠAUDĖ NETOLI CHABAROVSKO

MASKVA. — Vakar Sovietų Sąjunga ir Kinija vėl pasikeitė notomis dėl naujo pasienio incidento, įvykusio Amuro upėje esančioje saloje. Sovietų pareiškime sakoma, kad kinai nušovė vieną civilį upės priežiūros darbininką ir tris sužeidė. Notoje sakoma, kad kinai siekia šia nauja provokacija išardyti sovietų-kinų navigacijos komisijos posėdžius, kurie nuo birželio 13 dienos vyksta Chabarovske.

Izraelio aviacija stipresnė už arabų

JERUZALĖ. — Izraelio generalinis štabas džiaugiasi savo aviacijos laimėjimais prieš arabus. Užvakar per pusę valandos Izraelio lėktūnai numušė septynis Sirijos Migus.

Stabo karininkas nurodė, kad Izraelis nevengia oro mūšių, nes esą reikia rodyti arabų vyriausybėms jų aviacijos nepasiruošimą ir Izraelio pranašumą. Arabų vadai turį suprasti, kad aviacijos stiprumas yra svarbus karo atveju.

Izraelio karinė vadovybė skelbia, jog nuo 1967 metų karo Izraelis numušęs jau 41 arabų lėktuvą, o pats per tą laiką praradęs tik aštuonis. Jie visi buvo numušti priešlėktuvinės gynybos.

Egipte labai padidėjo spaudos puolimai prieš Amerikos vyriausybę. Arabų spauda tvirtina, jog Amerika stengiasi prakišti Izraeliui palankų Viduriniųjų Rytų krizės sprendimą. Egiptas oficialiai pranešė, kad paskutiniame Egipto puolime per Suez kanalą, dalyvavo ne "specialūs Egipto daliniai", bet reguliari kariuomenė. Tai laikoma Jungtinių Tautų sekretoriaus paskutinio įspėjimo nepaisymu ir nauju karo veiksmų padidimu, už kurį dabar laukiama Izraelio keršto veiksmų.

Italų komunistai siūlosi į valdžią

ROMA. — Džiaugdamiesi Italijos vyriausybės krize, italų komunistų vadai pasiūlė savo pareiškime sudaryti naują valdžią su kairiomis demokratinėmis grupėmis. Komunistų partijos pareiškimas kreipiamas į kairiuosius krikščionis demokratų ir socialistų kairįjį sparną. Socialdemokratams atsisako nuo bet kokio dialogo su komunistų partija.

Komunistų pareiškimas parašytas labai nuosaikiu kalba. Jie save vadina demokratine partija ir jų siūlomos sąlygos tokia kairiųjų koalicijai apvilktos benraliomis, nuosaikiomis žodžiais. Jie nereikalauja, kad "Italija pasitrauktų iš Nato", bet sako, jog reikia Italijai "griežtis iniciatyvos sumažinti įtampą ir tiesti kelius į taiką". Komunistų pareiškimas skiriamas visiems politinių Italijos reformų rėmėjams, o taip pat ir revoliucinėms grupėms.

LONDONAS. — Pernai Britanijoje įsilaužė pagrobė įvairių daiktų iš butų už 11 mil. dol. Tai yra 20% daugiau, negu kitais metais.

Kinijos įteiktoje sovietų ambasadoriui notoje sakoma, kad paskutinis incidentas įvykęs Pača saloje, Heilungo upėje. Sovietai tą upę vadina Amuru, o salą — Goldinskio sala. Sovietai atsiuntė į kinų pusę ginkluotus laivus, kariuomenę ir aviaciją norėdami išprovokuoti ginkluotą konfliktą.

Kinai reikalauja, kad sovietų vyriausybė ne žodžiais bet darbais tuoj pat sustabdytų savo brovimąsi į Kinijos teritoriją. Sovietų du laivai, atplaukę į Kinijos pusę ir ten apšaudę kinų gyventojus ir milicinikus. Pastarieji, išvesti iš kantrybės, buvo priversti gintis ir išvyti sovietų įsibrovėlius iš Pača salos. Po dviejų valandų atvykęs sovietų karo laivas ir atgabėjęs kareivijų, kurie sudeginę saloje buvusį kinų namą. Sovietų lėktuvai šešis kartus perskridę į kinų pusę.

Sovietų vyriausybės notoje sakoma, kad keturi sovietų upių priežiūros darbininkai atvykę pataisyti navigacijos ženklų Amuro upėje. Juos staiga puolė Kinijos kareiviai kulksvaldžiais ir granatomis. Du laivai Drozd ir Turpan buvę sunkiai sužaloti.

Pasienio upių konfliktus susirinkusi spėsti komisija posėdžiauja vos 35 mylios nuo šiam įvykyje minimos Goldinskio ar Pača salos. Abi valstybės susitarė tęsti toliau derybas, kurios nustatytų, kur upėje prasižėdė valstybių siena. Nemažai ginčų kyla dėl upėje esančių salų: Dimanskio ar dabar Goldinskio salos. Dėl tų salų dabartinė konferencija jau yra 15-toji.

Italų respublikonai nesidės į koaliciją

ROMA. — Be krikščionių demokratų ir socialistų Italijos koalicinėje vyriausybėje dalyvaus ir respublikonų partija. Vyriausybė siūrus, respublikonai dabar paskelbė, kad dėl to buvo kalti vaidai didžiosios partijos. Politinė krizė atsiradusi ne dėl valstybės reikalų, bet dėl nesutarimų krikščionių demokratų ir socialistų partijų viduje. Dėl to ateityje respublikonai su tomis partijomis į jokias koalicijas nesidės.

Respublikonų laikraštis tvirtina, kad abi didžiosios partijos pradėjusios "lenkynes ir kairę", pačios tikrai nežinodamos, kokius santykius jos gali užmegzti su komunistų partija. Socialistai turi net dvi į kairę linkusias grupes, o krikščionys irgi suformavo kairįjį sparną, vadovaujama buvusio premjero Aldo Moro.

ALFONSAS NAKAS

DETROITO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE

RUOŠIASI ŠIO ŠEŠTADIENIO DEMONSTRACIJAI

Detroito Lietuvių Organizacijų Centras Naujienose jau buvo paskelbęs, kaip ir kada bus raminėta Pavergtų Tautų savaitė. Čia noriu kai ką pakartoti, kai kuo papildyti.

Prieš 10 metų JAV kongreso priimtas Pavergtų Tautų savaitės šiam krašte šventimas (įstatymu, pavadintu "Public Act 83-90"), tais pačiais 1959 metais prezidento Eisenhowerio buvo įgyvendintas. Nepaisant, kaip sovietai šiaurės ir protestavo, Pavergtų Tautų savaitę kasmet skelbė ir prez. Kennedy, ir prez. Johnsonas. Prez. Richard Nixonas paskelbė, kad P. T. savaitė, šįmet bus liepos 13-19 dienomis.

Kadangi P. T. savaitė (visada liepos mėnesį) būdavo po Baisiojo birželio minėjimo, tai Detroito lietuviai jos iškilmingiau nebesužadavo. Bet šįmet, dešimtmečio proga, nutarta atšvesti kaip reikiant. Taip, maždaug, kaip kad būna Čikagoje. Oficialūs iškilnių rengėjai kaip kartas yra Detroito Pavergtų Tautų komitetas (Captive Nations Committee of Metropolitan Detroit) ir Antibolševikinio Tautų Bloko Amerikos Draugai (American Friends of Anti-Bolshevik Bloc of Nations). Pagal tautybes minėtų organizacijų yra atstovaujami lenkai, vengrai, lietuviai, ukrainiečiai, čekoslovakai, latviai, estai, baltgudžiai, rumunai, vokiečiai, bulgarai, kinai, armenai, azarbeidžaniečiai, gruzinai, šiaurės korejiečiai, albanai, idel-uralai, tibetiečiai, kazokai,

turkestanai, šiaurės vietnamiečiai.

I garbės komitetą įeiti sutikimą jau yra davę Michigano gubernatorius, abu JAV senatoriai iš Michigano, Detroito miesto burmistras ir visa eilė kitų asmenybių iš politinių viršūnių.

Pagaliau, kada gi ir kokios bus iškilmės? Ogi šį šeštadienį, liepos 12 d., taigi P. T. savaitės išvakarėse, pirma motorizuota eisenamotorakada, o paskui protesto kalbos ir koncertinė dalis.

Motorakados dalyviais yra kviečiami visi, kas tik vairuoja automobilį. Nors paradas prasidės tik 3 val., bet lietuviai automobilistai kviečiami lygiai 12 val. atvykti į šv. Antano parapijos parkavietę. Ten visiems bus duodami atitinkami plakatai, kuriuos reikės prie mašinų pritvirtinti, taigi sugaisti gerą valandą ar kiek daugiau. Pageidautina, kad visi turėtų iš namų atsivežę po mažą lietuvišką trispalvę, kad pritvirtintus prie antenos. Apie 1:30—2:00 val. lietuviškoji grupė pajudės Woodward gatvės link ir prie Meno Instituto įsilies į kitų tautų eiseną. Eisenamotorakada Woodward gatve važiuos iki Veterans Memorial Bldg. Tenai bus pasakytos protesto kalbos, o po to koncertinę dalį atliks ukrainiečių mergaičių bandurisių choras, Petro Potopenko diriguojamas.

Daugiau informacijų norintieji tesikreipia pas Vladą Paužą, Rimą Sukauską ir Algį Zaporaczką.

M. Sajauskas — kelių talentų žemaitis

Per paskutinius keliolika metų šių eilučių autoriui daugelį kartų teko Marijaus Sajausko pavardę minėti. Dažniausia tai būdavo Dramos Mėgėjų Sambūrio spektaklių proga. Mat, M. Sajauskas ten turėdavo kurią svarbią rolę ir ją labai gerai atlikdavo.

Paskutiniu laiku M. Sajauskas, pagal sutrumpintą pavardę Sajas, pradėjo rašyti eilėraščius. Keletas jų jau tilpo Naujienų šeštadienių prieduose. Kai kurie jų yra visai grakštūs. Taip vadinamą rašymo gyslele M. Sajauskas-Sajas tikrai turi. Labiau apvaldęs formą, reikia manyti, jis dar ne vieną eilėraščių spaudoje paskelbs.

Šalia kūrybingumo scenoje ir kūrybingumo popierėje, M. Sajauskas pasižymėjo ir kūrybingumu darbotvėje. Pasirodo, kad nebe kartą, o du. Už patobulintą metodą geresnei plastikinei medžiagai pagaminti, jau 1962 m. birželio 1 d. jis iš savo darbdavio — Ford Motor Co. — gavo \$1,230. O šių 1969-jų birželio 25 d. už patobulintą cheminę formulę, kuri pagerina ir pagigina specialios plastikinės medžiagos apdirbimo procedūrą, jis nusinešė beveik trijų tūkstančių pinigine premiją (tiksliai — \$2,918). Tuo tarpu jo projekte yra surasta dar viena nauja formulė, kuri Fordo kompanijoje greitai bus užpatentuota.

Kai, sužinojęs apie laimėjimus pas Fordą, paprašiau M. Sajauską biografinių davinų, tai gavau tik keletą labai kuklių eilučių. Čia, savais žodžiais, atpasakoju. Gimęs Tauragėje 1919

m. liepos 16 d. Jėzuitų pradžios m-lą baigęs Vilniuje. Ieško Tauragės komercinėje gimnazijoje ir Kėdainių aukštesniaisia kultūrtechnikos mokykla. Iš kultūrtechnikos m-las trečio kurso vokiečių paimtas geodezijos darbuams, iki karo pabaigos gyveno Husume, Vokietijoje. Po karo persikėlė į Angliją, o nuo 1953 m. — Amerikoje ir Detroito. Dirba Fordo automobilių kompanijoje, plastikos fabrike, chemijos inžinieriaus padėjėjo pareigose. Iš čia duotų davinų motosi, jog M. Sajausko oficialusis mokslas baigėsi trečiame kultūrtechnikos kurse, kai tuo tarpu padaryti išradimai prašosi chemijos daktaro diplomo. Argi galima tokiu tautiečio gabumu nesidžiaugti?!

Liepas 16-sios proga Marijui Sajauskui-Sajui linkiu dar daugelio visai kūrybingų metų.

O. ir V. Baltrušaičių sidabrinė sukaktis

Dr. Ona ir dr. Vytautas Baltrušaičiai, neseniai gražiai Windsore įsikūrę, liepos 28 d. atšventė vedybinio gyvenimo 25-rių metų sukaktį. Ta proga pusšimtis svečių suvažiavo iš North Bay ir Toronto, iš Amsterdamo, N. Y., ir Čikagos, iš paties Windoro ir kaimyninio Detroito. Baliai prasidėjus už sukaktuvinių kius pirmąjį tostą pakėlė ir "Ilgiausių metų" sugiedoti visus pakvietė "jaunosios" pusseserė p. Sviderskienė. Vėliau sveikinimo kalbas pasakė kun. Dominikas Lengvinas, Albinas Bliūdžius ir Bernardas Prizgys. Paskutiniu metu žodį tarė pats dr. V. Baltrušaitis. Jis keliais sakiniais prisiminė nueitą gyvenimo kelią ir visiems svečiams padėkojo už

"Aidutės" Detroito koncerte 5.3.1969. Stovi iš kairės į dešinę: Leonilia Nakutytė, Jūratė Juozovičiūtė, Gražina Grybaitė, Danutė Kaunaitė, Virginia Bobinaitė, Victoria Grišalaitė, Liudija Bulvydaitė, Gražina Bičiūnaitė, Vaigalė Kavaliūnaitė, Darna Prūsaitė, Jūratė Jakėvičiūtė, Živilė Numgaudaitė ir Nijolė Prackalaitė. Scenos papėdėje stovi m. z. Alice Stephens.

Nuotrauka J. Gaizčio

dalyvavimą.

Vėliau, po vidurnakčio, buvo atidarytos visos, daugiausia sidabrinės, dovanos ir čia abu šeimininkai dar kartą svečiams padėkojo.

Dr. Ona Zostautaitė-Baltrušaitienė yra ramygalė, taigi beveik panevėžietė. Ji Vytauto Didžiojo universitete baigė odontologiją ir, prieš Lietuvą palikdama, porą metų dirbo kaip dantų gydytoja. Dr. Vytautas Baltrušaitis, kilimu suvalkielis, tame pačiame VD universitete baigė medicinos mokslus ir tapo gydytoju. Jiedu vedė 1944 m. pavarai, bolševikų laivai į Lietuvą vėl besiverčiant. Labai dramatiškai Lietuvą palikę, karo pabaigą ir pokario keletą metų praleido Danijoje. Į Kanadą atvykę sutarė, jog jis, dr. Vytautas, ruošis medicinos praktikai. Daug vargo patyrę savo tikslą atsiekė ir dr. V. Baltrušaitis gavo teisę gydytojo pareigas Ontario provincijoje eiti. Jie eilę metų gyveno Kingsville, Ont., miestelyje, kur turėjo gydytojo kabinetą. Bet pagrindinis kabinetas buvo ir liko Comber, Ont., vietovėje, už 25 mylių nuo Windoro. Nors, kaip ir dauguma Kanados gydytojų, dr. V. Baltrušaitis į milijonierius nepretenduoja, bet, sunkiai ilgas valandas dirbdamas, turi sotų gyvenimą. Tik ką įsigyti erdvūs namai geriausioje Windoro vietoje, netoli Detroito upės, turi visus patogumus, įskaitant ir maudymosi baseiną.

Ponai Baltrušaičiai auginą du

sūnus: Vytautą, jaun., kuris šįmet baigė vidurinę mokyklą ir rudenį pradės studijuoti; ir Kęstutį, vid. m-lą lankantį antrus metus.

Sidabro amžių vendrai atgyvenusiems, dr. Onai ir dr. Vytautui Baltrušaičiams linkiu sveikiams ir laimingiems sulaukti auksinės sukakties.

Pranešėjas Nr. 2 išsiuntinėtas

LŽS centro valdybos leidžiamas, Vytauto Alanto redaguojamas Pranešėjas prieš porą sa-

vaičių vėl pasirodė. Šį antrąjį numerį jau išsiuntinėjo redakcijoms bei spaudos darbuotojams c. valdybos išdininkas Vladas Selenis. LŽS centro valdyba laukia, kad spauda ir vėl ji, kaip ir pirmąjį, pakomentuotų.

Ankstyvą rudenį, taigi tuoj po vasaros atostogų, bus išleistas trečiasis Pranešėjo numeris.

Prašaleitės: Kaip matau, statote naujus namus?

Formanas: Pas mus statybos taisyklės griežtos. Senų namų neleidžia statyti.

EARN 5 1/4% PER ANNUM ON \$10000

Standard Federal pays 5 1/4% interest per annum on savings certificates of \$1,000.00 or more. Issued for 6 months.

A 90 day gold eagle passbook account which pays 5% per annum (\$50.00 minimum) is also available. Regular passbook savings earn 4 3/4% per annum. Interest is paid quarterly on all accounts.

INTEREST COMPOUNDED DAILY, PAID QUARTERLY

STANDARD FEDERAL

Savings and Loan Association of Chicago

Assets over \$143,000,000.00 Reserves and Surplus over \$11,500,000.00 (more than twice the legal requirements) Federal Charter Federal Supervision

4192 Archer Avenue at Sacramento Chicago, Illinois 60632 VI 7-1140

HOURS: Mon., Thurs. 9 A.M. — 8 A.M. • Tues., Fri. 9 A.M. — 4 P.M. • Sat. 9 A.M.—12 Noon. • Wed. — No Business Transacted.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmą, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir paripina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

5 1/4% MOKAME VIENERIŲ METŲ \$10,000 AR DIDESNIEMS CERTIFIKOTAMS

4 3/4% TAUPYMO KNYGELIŲ SASKAITOMS

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDRŲ TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. HA 1-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Maskvinio kolonializmo teisintojas

Jau buvo minėta, kad New Yorke-Bostone išleistas inžinierių-architektų metraštis su jaudiniu maskvinio kolonializmo teisintojus Vilniuje.

"Kultūrmainybiniis" laikraštis Gimtasis Kraštas (geg. 15) pasikvietė talkon ekonomistą net iš mokslų akademijos, kurs apsiėmė sukurti metraščio duomenis ir išvadas. Tas ekonomistas, vardu — pavarde Petras Stanikas, metraštį kritikavo neperdaug narsiai ir gana paviršutiniškai, — išėjo ne tiek akademiko kritika, kiek trafaretiško publicisto "atsispaudymas". Bet iš to išėjo vistiek netgi dvejopos naudos. Viena, Lietuvoj — jei kas nebus patinęs tą rašiniį paskaityt — tapo šiek tiek atskleista, ką laisvai kalbėti galintieji lietuviai mano ir samprotauja apie dabartinį Lietuvos supramoninimą. Antra, ir išeišiams tapo dar kartą gana vaizdžiai parodyta, kokią miglą maskviniai kolonistai duoda pūsti Lietuvos žmonėms į akis, ir kaip jų pareigūnai bei advokatai tą uždaviniį vykdo.

Arčiau prie tiesos

Ligšiol kolonistų advokatai be atvangos kaisioja į akis Dubasovo statistikos teigimą, kad pramonė Lietuvoj dabar jau esanti 16 kartų didesnė, negu buvusi 1940 metais.

Iš tolo tokio teigimo klausantieji neturi kaip nei įsitikinti, ar tai tiesa, nei atmesti tą teigimą, kaip netiesą. Todėl išeišvų reakcija buvo ne tą "16 kartų" ginčyti, o kelti visai kitą klausimą, būtent — nejaugi jūs manot, kad Lietuva be raudonųjų ir rudųjų "vaduotojų" įsikisimo būtų stovėjusi vietoj, ir savo pramonės nebūtų atitinkamai išsiugdžiusi per tuos beveik tris dešimtmečius?

Tas klausimas, atrodo, bus pasiekęs daugelį ausų ir Lietuvoj. Arba jis galėjo dažnam ir savaime taip pat ir tenai kilti. Turbūt dėlto G. K. redakcijos pasikviestas ekonomistas P. S. "pasitaiso". Esą, "Niekas nesiruošia įrodinėti, kad pramonė būtų stovėjusi vietoje, esant kapitalistinei santvarkai". Tai jau daug geriau. Jau ryžtamasi stotis kiek arčiau prie tiesos. Nors tiksliau būtų, jei sakytų, kad "nuo šiol nebesiruošiam", kadangi ligšiol ir statistika ir propaganda, kalbėdama apie viską, ne tik apie pramonę, tebeimplikuoja mintį, kad tik dabar Lietuvoj pažanga, o iki bolševizmo būta tik sustingimo ar net atžangos...

Pripažinęs, kad ir "kapitalistinėj santvarkoj" Lietuvos pramonėje galėjo būti pažangos, P. S. savo prielaidą skubėjo apriboti maždaug beveik trečdaliu dabartinio pažangos masto. Atseit, prileidžia, kad Lietuvos pramonė ir be rusų įsikisimo galėjo ligi šiol išaugti kad ir ne 16 kartų, bet vis gal net kokius penkis kartus...

Nors tai ne faktas, o tik prielaida, bet — kai iš rusiškos tezės gynėjo — tai labai gera prielaida ir labai palanki nuomonė apie nepriklausomos Lietuvos turėtas galimybes. Nes per tris dešimtmečius penkeriopai natūraliai išugdyta sava pramonė be abejonės būtų daug geresnis padalykas, negu tegu ir 16 kartų padidinta, bet svetima pramonė.

Visi kėlė kojas į Lietuvą?

Neskaitant minėtojo žingsnio artyn prie teisybės, visos kitos žmonėms į akis pučiamosios miglos tebėra iš esmės tokios pačios, kaip prieš 10, 20 ar beveik 30 metų. Viena iš tokių miglų yra visu šimtu nuošimčių prorusiška tezė, anot kurios "šiądien kalbėti apie Lietuvos pramonės laimėjimus galima tik todėl, kad ją vystyti padėjo visos tarybinės respublikos".

Bet ir toks šilkinis teigimas, jei tik išverstas į tikrovę kalbą, irgi patvirtina, kad nėra nė kalbos apie savą Lietuvos pra-

monė, kadangi Lietuvoj dabar pramonė kuriama neva "visoms respublikoms padedant". Tai išieiti, kad Lietuvos pramonė yra įkėlusis kojas visa Maskvos imperija. Bet dar viena pataisa: "respublikos" Maskvos imperijoje be centrinės valdžios pavėdimo neturi teisės nei padėti, nei pagalbą priimti. Todėl iš Petro Staniko aiškinimosi vistiek kyšo baltais siūleliais užsiūta teisybė, būtent, kad šiądien apie pramonę Lietuvoj galima kalbėt tik todėl, kad jos čia gana daug prisieigė, ją valdo ir ją naudoja Rusijos valdžia, nesvarbu kokia. Be to, ir be Staniko prisipažinimo pakankamai oficialiai žinoma, kad ta pramonė Lietuvoj veikia tik pagal rusiškų valdinių įstaigų valią ir jų nustatytus planus, tai yra, panašiai, kaip bet kuriose kolonijose kolonistų surkurta pramonė.

Lietuvių įnašas — smegenys ir raumenys

G. Krašto ekonomistas išsitarė skaitlytojui Lietuvoje, kad Amerikoje išleistame metraštyje itin skeptiškai vertinamas mašinių pramonės prasingumas Lietuvoj. Nes Lietuvoj nėra mašinoms gaminti žaliavos, ir Lietuva nereiškia daugumo pagaminamų mašinų. Reikia atvežti žaliavą, ir vėl išvežti gaminius: nei kolonistai kiti taip nedaro, kadangi neapsimoka...

Bet rusų apskaičiavimai visai kitoki. Tad ekonomistas P. S., vadovaudamasis rusiška teze, įtikinėja, kad "ypač mašinų gamybos vystymas visų pirma naudingas Lietuvos darbo žmonėms". Esą, "Lietuvos pramonėje sukuriama didžiausia nacionalinių pajamų dalis", būtent, apie 40%, ir dėl to per septynerius metus "nacionalinės pajamos" Lietuvoj padidėjusios 84 procentais, o tai esą 2-3 kartus

sparčiau, kad Anglijoje, Jungt. Valstybėse ar Vakarų Vokietijoje...

Šią tipišką "procentologinę" miglą žmonės ir Lietuvoje jau permato kiamrai. Ir moka gana linksmai paaiškinti. Supraskit, sako, kad pas mus dabar lygybė. Net varlės šuolis lygus su kiškio šuoliu. Tai jeigu varlė šoko du kart daugiau šuolių, kaip kiškis, tai ji dukart toliau ir nubėgo... Arba, jeigu aš turėjau kapeiką ir gavau rublį, tai mano ištekliai išaugo šimtą kartų, o jei tu prie savo šimto dolerių gavai tik vieną dolerį, tai praturtėjai tik vienu nuošimčiu, ir mano praturtėjimo tempas buvo 10 tūkstančių kartų didesnis už tavo!...

O tačiau taja "procentologinė" migla rusai tebesistengia įtikinti žmones Lietuvoj (ir kitose pasigrobtose kolonijose), tartum jie padovanoja pramonę vien tuo sumetimu, kad duotų — uždarbio. Tikrai, pramonėje žmonės uždirba geriau, kaip žemės ūky-

je, ypač sukolektyvintame. Tačiau tai reiškia, ne kad pramonėje uždarbiai geri, o kad sukolektyvintame žemės ūkyje uždarbiai buvo tiesiog neįmanomi, o ir dabar daug kur nepasiekia nė reliatyvaus pakenciamumo. Ekonomistas teoretikas nepataikė paaiškinti (o gal, su praktika nesusidurdamas, nė nežino), kad bolševikinėj Rusijos ūkio ir finansų sistemoj bei gamybos planavime pigiausiai vertinamas elementas yra darbo jėga, kai vadinamosios kapitalistinės sistemos šiądien jau beveik visais atvejais yra atvirkščiai, būtent, darbo jėga gamyboje yra brangiausiai vertinamas elementas.

Anot rusų tezės, kartojamos ir G. Krašto ekonomisto, išieiti, kad rusai tik tam Lietuvą ir užėmė, kad prisiiegtų joje visokių jmonių ir duotų žmonėms darbą... Bet kai Lietuvos darbininkas išgrista, kad už tą darbą jam moka jėga penkis kartus pigiau, negu vadinamieji darbininkų

priešai kapitalistai savo samdiniams moka, tada ji ima neraminti įtarimas, ar tik nebus jis tapęs pačia pigiausia žaliava...

Lietuva rusų pramonei, vietoj kitų žaliavų, teikia raumenų ir taip pat nemažą smegenų, ir abiem atvejais už pigią kainą. Galima guostis, kad geriau šis tas, negu nieko, tačiau tokia paguoda neilgai tegalioja. Ypač smegenys netrunka apčiuopti, iškur kolonializmo ragučiai kyšo. (E)

Kai vonių dar nebuvo Maudymosi lova

Viduramžiais Europoje higiena nuskuko. "Maudymosi namais", buvusiais didesniuose, daugiausia — Hanzos, miestuose, galėjo naudotis tik kilmingieji. Dvasininkija reikalavo panaikinti ir tokias pirtis. Eiliniai miestelėnai paprastai maudydavosi geldose, rėčkose. Albrechto Diurerio graviūrose

(X — XVI a.) matyti rėčkos su jose besėdinčiais išmuilintais vaikais. Moterys prausdavosi, viena kitai padėdamos. Negausiose viešose kilmingų vyrų pirtyse būdavo patarnautojų. Turtingesnės šeimos turėdavo "maudymosi lovas", kuriose prausdavo ligonius. Serganti apgaubdavo neperšlampančiu audeklu. Pilant vandenį pro vieną galą, kaip matome paveikslėlyje, jis vamzdeliu nuktekėdavo į čia pat slovinčių rėčką.

IGNALINOS PATARLES — Kas laikas, tai mada. — Nuo grabnyčių pavaža pakrypsta. — Nuo Kazimiero veršis atsi-geria. — Nuo Jurgio Dievas daržinę atidaro. — Kumeliukas nuo kumelės pavalkų nenumauna. — Vargas daug gali, o badas ir mėkynas (pelus) ēda.

JOHN PAKEL Sr.,

Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovės

prezidentas ir direktorių tarybos pirmininkas, praneša visiems seniems ir naujiems Chicago Taupymo Bendrovės draugams, kad šimet kaip ir kiekvieną dividendų mokėjimo laiką, Chicago Taupymo Bendrovė turi Draugavimo Kertelę, kurion visi seni ir nauji bendrovės bičiuliai nuoširdžiai kviečiami užėiti ir pasivaišinti skanios kavos puodeliu, lengvu šaltu gėrimu arba kitais skanumynais. Atsivesti vaikai veltui gaus saldinių.

Antras svarbus prezidento pranešimas sako, kad Chicago Taupymo Bendrovė yra viena mažo skaičiaus taupymo bendrovių, turinčių 100% pilnai automatišką rekordų tvarkymo sistemą, vadinamą On Line Electronic Processing System.

Naujausias automatinis kompiuteris

Bet svarbiausias taupytojams pranešimas yra trečias, kur prezidentas sako, kad nuo liepos 1 dienos Chicago Taupymo Bendrovė mokės tokio dydžio dividendus, kokius gali mokėti kitos taupymo bendrovės: mokės tokio dydžio dividendą, kokį įstatymai leidžia mokėti.

Chicago Taupymo Bendrovė dabar mokės kiekvieną dieną apskaičiuojamą dividendą ir taupymo sąskaitoms mokamą kiekvieną ketvirtį metų kiekvieną dividendų mokėjimo periodą.

Be jau minėtų pačių didžiausių dividendų ir vaišių, Chicago Taupymo Bendrovės prezidentas John Pakel Sr. siūlo veltui tiketus į 10 didelius filmų spektaklius. Jau-nimo organizacijos, tėvai ir vaikai kviečiami užėiti į Chicago Taupymo Bendrovę ir pasiimti tiketus į vaidinimus, kurie kas antrą trečiadienį vyks MARQUETTE Teatre, esančiame 63-čioj gatvėj prieš S. Kedzie ir kas antrą šeštadienį vyks HIGH-WAY Teatre, esančiame S. Western Avenue, prie 63-čios gatvės. Vėsinamos malonios teatro salės bus atidarytos 10:30 val. ryto kiekvieną vaidinimo dieną.

5 1/4%
Certifikatų sąskaitos

Certifikatai išduodami tūkstantinėmis. Mažiausiai turi būti \$8000. Pelnas mokamas kas šeši mėnesiai.

4 3/4%
Ant visų knygelių sąskaitų

Chicago Savings and Loan Assn.

John Pakel, Sr., President and Chairman of the Board
6245 SO. WESTERN AVE. TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. and Fri. 9 to 8, Saturday 9 to 12:30

MARQUETTE TEATRE

63-čioji ir Kedzie

FIRST FREE CHICAGO SAVINGS MATINEE WEDNESDAY MORNING JULY 2nd	ELVIS PRESLEY • DODIE MARSHALL "EASY COME, EASY GO"	PLUS COLOR CARTOON FESTIVAL
SECOND FREE CHICAGO SAVINGS MATINEE WEDNESDAY MORNING JULY 16th	TOMMY KIRK • JOHNNY CRAWFORD "VILLAGE OF THE GIANTS"	PLUS COLOR CARTOON O-RAMA
THIRD FREE CHICAGO SAVINGS MATINEE WEDNESDAY MORNING JULY 30th	GEORGE KENNEDY • CELIA KAYE "ISLAND OF THE BLUE DOLPHINS"	PLUS COLOR CARTOON CARNIVAL
FOURTH FREE CHICAGO SAVINGS MATINEE WEDNESDAY MORNING AUGUST 13th	JOE FLYNN • TIM CONWAY "McHALE'S NAVY Joins The Air Force"	PLUS COLOR CARTOON TREATS
FIFTH FREE CHICAGO SAVINGS MATINEE WEDNESDAY MORNING AUGUST 27th	FRED GWYNNE • YVONNE DeCARLO "MUNSTER GO HOME"	PLUS COLOR CARTOON JAMBOREE

HIGH-WAY TEATRE

S. Western Ave. prie 63-čios

FIRST FREE CHICAGO SAVINGS MATINEE SATURDAY MORNING JULY 5th	MIKE HENRY • JAN MURRAY "TARZAN AND THE GREAT RIVER"	PLUS COLOR CARTOON FESTIVAL
SECOND FREE CHICAGO SAVINGS MATINEE SATURDAY MORNING JULY 19th	DAN DURYEA • ROD CAMERON "BOUNTY HUNTER"	PLUS COLOR CARTOON O-RAMA
THIRD FREE CHICAGO SAVINGS MATINEE SATURDAY MORNING AUGUST 2nd	DENNIS WEAVER • VERA MILES "GENTLE GIANT"	PLUS COLOR CARTOON CARNIVAL
FOURTH FREE CHICAGO SAVINGS MATINEE SATURDAY MORNING AUGUST 16th	GRANT WILLIAMS • LOLA ALBRIGHT "MONOLITH MONSTER"	PLUS COLOR CARTOON TREATS
FIFTH FREE CHICAGO SAVINGS MATINEE SATURDAY MORNING AUGUST 30th	JACELYN LANE • PETER MANN "SWORD OF ALI BABA"	PLUS COLOR CARTOON JAMBOREE

- ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:
- Vacation Club
  - College Bonus Savings
  - Home Mortgage Loans
  - Home Improvement Loans
  - Christmas Club
  - Insured Family Savings
  - Notary Public Service
  - Free community rooms for your organiz'd meetings
  - Cash checks and pay all family bills with our spec'l money order checks.
  - Sell & redeem U. S. Bonds
  - Two large free park'g lots
  - Save-by-Mail Kits
  - Travelers Checks
  - Safe Deposit Boxes

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
in Chicago \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.50 per 3 months. In other USA localities \$16 per year, \$8.50 per six months, \$4.50 per three months; Canada \$18.00 per year; other countries \$21.00 per year.	
10 cents per copy, 10¢ Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose	
metams	\$18.00
pusei metų	\$10.00
trims mėnesiams	\$5.50
viename mėnesiui	\$2.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$16.00
pusei metų	\$8.50

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

ROCKFORD, ILL.

Tradicinis Joninių vakaras

Senosios kartos lietuviai Amerikoje nerengdavome Jonų, Petri ir kitų vardų pagerbimų. Varduves rengdavo namuose, bet nevažiuodavo į miškus ir nedegdavo laužų. Rengdavo ir salėse su iškilėmis ir išgerimais.

Į čia atvykę mūsų naujieji ateiviai, iš Lietuvos atvežė ten išlikusių senųjų lietuvių papročius. Senovės lietuviai būdami gamtos garbintojai, šventė ir garbino savas dievybes: Perkūną, Saulę, Ugnį, Žalčius ir kitus. Vėliau jaunimas šventė Jonines su degančiais laužais, dainomis, šokiais, papročio žiedo ieškojimu ir kitomis iškilėmis.

Rockforde pirmoji Joninių šventė buvo surengta bene prieš 14 metų, Meno mėgėjų ratelio

žmonių padarė skanių kaldėnų, P. Savickienė namie ir klube darė kitus skanumynus. P. Šernas rūpinosi kur gauti vokiško alaus. Dičiūnas, Rutkauskas, Tikuišis ir Bubelis rūpinosi visų gėrybių pristatymu į parką. Ponia Kizienė ir jos vyras tvarkė visą Joninių teatrą.

Diena buvo saulėtai ir tikrai puiki, tai Dievulis paskatino ir iš toliau atvykti. Suvažiuo daug naujų atėivių su savo šeimomis. Buvo ir iš Chicago. Žiūriu atžygiuoja Naujienų riteris Pr. ir Stasys Dagys, buvęs Klaipėdos uosto tarnautojas. Kenošos lietuviai atsiuntė didelę reprezentacinę grupę. Atvyko broliai Pečiuliai, Kavaliūnas, Stankus, Broliai Milašiai — Stasys, Juozas ir Kazys ir P. Kružikienė. Iš Racino, Wis., atvyko Kežemekaitis su žmona, iš St. Charles—Daukšys su žmona, iš Waukeegano Kružikienė ir Kavaliūnienė, iš Rochele A. Šerno svečiai — Dr. Glaudelis, Dr. Klionis su žmona, uošve ir sūnum. Iš Beloit atvyko Milasevičius. Vyko linksmi pokalbiai. Prie Baro dirbo jauni vyrai — B. Bagdonas ir A. Aitolis.

Ponia Kizienė pakvietė publiką prie laužo. Ten vyko programa. Moterų kvartetas susidarė net iš trijų miestų: Ona Kežemekaitienė iš Racino, Teresė Kružikienė iš Kenošos Aldona Kavaliūnienė ir Elena Kružikienė iš Waukeegano. Gitarą pritaro sudainavo daug dainelių apie Lietuvos miškus, ežerus, Nemunėlį, Viliją ir kitas upes. Visus klausytojus nukėlė į birželio mėnesio Lietuvos grožybes. Stasys Milašius trumpai priminė apie laužą ir šventos ugnelės reikšmę ir pakvietė vieną poniją užkurti laužą. Liepsnos pasiekė laužo viršų. Moterys toliau dainavo, deklamavo, o publika susėdusi ar stovėdama sekė programą ir ją gėrėjosi. Laužas baigėsi ir šventoji ugnelė užgeso.

Naujienų riteris Juozukas gražiai aprašė L. Klubo parką. Prisiminė ir čia sutiktus lietuvius, tik padarė mažą klaidą. Parasė, kad sutiko Krasauską su vaiku, o tai buvo Rutkauskas su sūnum. Rockfordas dėkoja mielam Juozui, kai Naujienose išskėlė L. Klubo parką ligi debesų. Rockfordo bendruomenės vardu noriu padėkoti visiems kuo nors prisidėjusiems prie šios šventės surengimo, o svečiams už atsilankymą ir paramą. Rengėjai dėkoja, kad išėjo su pelnu. Rockfordo bendruomenininkai yra vieningi ir neužsima skaldymu, kaip tas girdėti kitur.

Ligos ir jaunus paguldo
Pas mus, kaip ir kitur gyvenimas kunkuliuoja, verda. Keleta tautiečių tas greitas gyvenimas palietė. Jonas Rumčikas visada

būdavo greitas ir veiklus. Jis priklauso keliom organizacijom ir buvo jų pirmininku. Buvo geras dainininkas ir priklausė vyrų chorui. Dabar jis rimtai susirgo. Įvyko ant smegenų kraujavimas, o po to širdies ataka. Pergyveno sunkias valandas, bet jau eina sveikyn. Dabar jau namuose ir tikimės, kad greit pasveiks.

Nuoširdus žmogus ir geras naujienietis Jonas Šernas ryte nuėjo į darbą ir jam pradėjo galva svaigti. Nuėjo pas nurse, kuri patikrinusi kraujo spaudimą, ji rado du kart aukštesnį negu reikia. Ligonį tuoj nusiuntė į ligoninę. Daktarai kraujo spaudimą sumažino, bet rado nusilpusią širdį. Keletą dienų pagulėjęs ligoninėje sugrįžo namo, bet jaučiasi silpnas.

Joną Makūną, išėjusį į pensiją, matydavau L. klube. Planavo vykti į Australiją pas seserį, paskui į Lietuvą aplankyti žmoną ir vaikus. Paruošė už \$1,500 siuntinių ir su kaimynnu nuvežė į Chicago jų išsiusti. Grįžtant namo pajuto, kad kažkas negerai su koja. Sugrįžęs jau negalėjo išlipti iš automobilio. Ant rytojaus koja išino kaip kaladė. Nuvežus į ligoninę, daktarai nustatė kraujo sukrekėjimą ir padarė operaciją. Ta koja jau seniau buvo skaudžiai užgauta. Dabar nežinome, kas bus su mūsų Jonu?

Yra ir daugiau mūsų tautiečių

Žvalgias

Laužia lietuvio valstiečio valią

Nei Lietuvoje veikiantieji sovietų ambasadoriai su įtakingais politrukais, nei okupacinė sovietų karo vadovybė pirmomis okupacijos savaitėmis nesirengė sunaikinti Lietuvos valstiečių luomo. Darban paleisti sovietų agitatoriai tada tvirtino, kad nuosavybė nebus atimta ir kad niekas nelies valstiečių žemės. "Darbo Lietuva" patarė valstiečiams nebijoti, nes naujai sudarytoji vyriausybė nesirengianti kesintis į Lietuvos ūkininkus. Bežemiai ir mažazemiai buvo įtikinėjami, kad vieniems bus duota žemės, o kitiems turimas žemės kiekis bus padidintas. Reikalai pasikeitė antrosios sovietų okupacijos metu. Rusai žinojo, kad Lietuva yra valstiečių kraštas. Ne stambių ūkių, bet vidutinių ir mažų. Rusai žinojo, kad lietuvis valstietis buvo darbštus, apdairus ir apsišvietęs. Jiems buvo žinoma, kad tas valstietis sugebėjo išsaugoti kalbą, papročius sunkiausiais lietuvių tautos laikotarpiais. Palūžo lietuviški bajorai, sulenkėjo dvasiškija, išvažinėjo inteligentai, bet liko valstietis, atkakliai kovojęs dėl savo žemės ir savo teisių.

Rusai pajuto, kad lietuvis valstietis bus nepalaužiamas. Rusai tikėjosi palaužti visų kitų Lietuvos gyventojų valią, bet nujautė, kad lietuvis valstietis priešinsis komunistų okupacijai, kaip jis priešinosi lenkiškų ponų, vokiečių ir caro karo jėgų okupacijai. Sovietų imperijos valdovai nutarė Lietuvos valstiečius išnaikinti. Pirmon eilėn tūkstančius lietuvių valstiečių išvežė į Sibirą lėtai mirčiai. Atėmė jų žemę, namus, galvijus, santaupas ir kitokį turta. Kas drįso priešintis šioms rekvizicijoms, tuos naikino vietoje. Kas nesipriešino jėga, tas buvo priverstas mirti iš bado, šalčio ir ligų, nes jokia mediciniška pagalba lietuviui valstiečiui nebuvo teikiama.

Rusai vieni būtų nepajėgę išnaikinti Lietuvos valstiečių. Pagalbon jie įsikinkė Lietuvos komunistų partiją. Pradžioje ta partija buvo juokingai maža ir silpnutė visais atžvilgiais. Inteligentų partijoje nebuvo, savarankiškai galvojančių žmonių nesimatė. Partijon ėjo tiktai besmegeniai, sutikusieji imti įsakymus iš įsibrovusių svetimos valstybės agentų. Sovietų policijos prievarta, tremties baimė ir savigarbos jausmo sumažėjimas padidino kompartijos gretas.

1949 m. vasario 15 — 18 dienomis Vilniuje buvo sušauktas Lietuvos komunistų partijos suvažiavimas. Svarbiausias to suvažiavimo nutarimas, rusų agentų primestas, buvo išnaikinimas Lietuvos valstiečių luomo. Ne

visi konferencijoje dalyvavę lietuviai komunistai norėjo sutikti su tokiu nutarimu. Iki to meto komunistų partijos atsisaukimai kvietė valstiečius į talką. Partijos eilėse buvo keli žioplai šimtamargių vaikai. Suvažiavimas nutarė kolektyvizuoti visos Lietuvos ūkį. Rusai "įtikino" lietuvius, kad tai yra pats geriausias būdas lietuvių pasipriešinimui palaužti.

Apie šį svarbų kompartijos nutarimą partijos nariai tylėjo. Tiktai praėjus 20 metų Vytautas Vazalinskas aprašė to meto nuotaikas ir padarytus nutarimus. Atrodė, kad prieš okupaciją Vazalinskas nebuvo partijos narys, tačiau su okupantu jis visą laiką bendradarbiauja. Jam buvo pavedami gana svarbūs administracijos įpareigojimai, o šį pavasarį jis važinėjo po kraštą ir nurodinėjo partijos narius, kaip priversti kolchozininkus sėti vasarą. Partijos eilėse jis nekyla, bet valstybės administracijoje daro karjerą. Šiandien jis yra Lietuvos ministrų tarybos pirmininko M. Sumausko pavaduotojas.

Gegužės mėn. išėjusiam suvėluotame vasario mėnesio "Komuniste" V. Vazalinskas rašo:

"Žemės ūkio kolektyvizavimas reiškė ne vien ekonominę reformą. Jis buvo svarbus politinis veiksnys, įtvirtinantis kaime Tarybų valdžią... Buržuaziniai nacionalistai, kuriuos aktyviai rėmė buožės ir jų talkininkai, iš visų Komunistų partijos ir Tarybų valdžios priemonių bene labiausiai puolė socialistinį žemės ūkio pertvarkymą, jausdami, kokią svarbią reikšmę šis pertvarkymas turi, statant socialistinį laudies ūkį, ugdant naują kaimo žmogų, o taip pat suprastdami, kad kolektyvizavimas, buožių, kaip klasės, likvidavimas pakirs pagrindą nacionalistiniam pogrindžiui egzistuoti". ("Komunistas", 1969 m. vas. Nr. 12 psl.)

Lietuvoje buvo įsiviešpatavę lenkai, Lietuvą buvo okupavusios caro, kaizerio ir Hitlerio kariuomenės, bet nė viena nenaikino Lietuvos gyventojų. Tuo tarpu rusų komunistų okupacija yra pati žiauriausioji. Okupantas komunistas pasiryžo išnaikinti patį didžiausią lietuvių skaičių — jos valstiečius. Į šį darbą įkinkė Lietuvos komunistų partiją. Ramiai dirbusius ir taikiai gyvenusius Lietuvos valstiečius pavertė ubagais, o jų žemės vaisius veža į Rusiją.

Lietuvos valstiečių naikinimo lietuviai niekad neužmirš ir tokio nusikaltimo komunistams niekad nedovanos.

T. IVANAUSKAS

BENDRAI APIE PAUKŠCIUS

SUGEBEJIMAI SKRAIDYTI

24

Su šia ausų nesimetrija veikiausiai yra susijusi savotiška pelėdų poza, pvz., išsigirdusi peles cypinti. Tuomet pelėda pakreipia galvą į šoną taip, kad viena ausis nukrypstą į žemę, o kita į viršų.

Pelėdų klausia labai jautri. Jos paprastai skraido neaukštai, kad galėtų girdėti tyliausius ant žemės kilusius garsus. Čia jai nekluduoja net sparnai, nes jie plasnėja labai tyliai. Juk žinome, kad žmogus tik apytikriai gali nustatyti, iš kur sklinda garsas, dažniausiai gali suvokti tik kryptį, bet ne atstumą. Pelėdų klausia tuo atžvilgiu daug tobulesnė, nes ji visai tiksliai nustato, kur epsi pelėdas; puldamos į šią vietą, jos pagauna savo laimikį. Pamėgdžiojant pelės cypimą, galima privilioti pelėdą gana iš toli. Šių paukščių gebėjimas toli girdėti ir visiškai tylus skrydis yra tobulos priemonės jų kovoje dėl būvio. Pažymėtina, kad dienišės pelėdos, tai yra tos, kurios vadovaujasi daugiau akimis, turi mažesnę ausies grybą.

Visos pelėdos minta savo pagautu grobiu. Jų maistas visų pirma yra smulkūs žvėriukai, ypač graužikai. Tik Tolimuosiuose Rytuose gyvena pelėdų rūšis — keptupa, kuri žvejoja žuvis ir jomis minta.

Vabzdžių pelėdos irgi daug sulesa, ypač smulkios jų rūšys, pvz., pelėdikės. Tačiau kai kurios pelėdos nelyginant sakalas ar vanagas vikriai pasiveja ore ir pagauna kitus paukščius. Taip daro raiboji pelėda. Beveik visos Lietuvos pelėdos yra pelių ēdikai, tad ir lietuviškas šių paukščių vardas joms labai tinka. Galime net pasakyti, kad nė viena tauta nėra jų taip taikliai pavadinusi. O juk blogai parinktas gyvūno vardas iškreipia žmogaus supratimą apie jį.

Dienos metu medžioja raiboji, baltoji ir ypač balų pelėda. Pastaroji ištisas valandas suka ore ratas, vartalojasi ir daro staigius posūklus, blykčiodama akinančiai balta apatine sparnų puse. Nežinova tuomet vargiai beatskirtų ją nuo dienišio plėšraus paukščio. Pietiniame Sibire, kur stepėse gyvena nesuskaitoma daugybė visokių graužikų, šitos pelėdos kartu su lingėmis ir smulkiais sakalais yra įprastas reginys.

Tikros naktinės pelėdos, pvz., mūsų naminė, medžioja kitaip. Vos tik nusileidžia saulė ir pavėsingas vietas ima gaubti sūtemos, ji apleidžia savo slėptuvę, kur tūnojo dienos metu, ir nutopia atviroje vietoje: čia ant kamino, čia ant šulinio svirties. Dar kiek pritemsta, ir naminė pelėda pradeda savo įprastą medžioklę. Ramiai plasnodama sparnais ir visai negirdimai ji skrenda iš savo stėbėjimo posto apieškoti, išžvalgyti kiemą, sodą bei daržą. Ir Vargas užsižiojusiai pe-

lytei: vienas minkštų sparnų sukeltas oro dvelktelėjimas — ir pelytė jau pelėdos nauose. Ji nespėja net suepti, nes vienu akimirksniu perduria į ją smailūs kaip ada tos nagai.

Pelėdos žiotys labai didelės, tad geras kopsniukas, sakysime, mažą pelytę, praryjamas be jokio vargo. Su didesne pele jau kiek sunkiau. Pelėda ryja ją galva pirmyn, vis pastumdama savo kąsnį į ryklę, stemplę ir toliau į skilvį. Su žiurke dalykas dar sudėtingesnis, jau vien dėl to, kad nugalėti ir užmušti tokį stiprų žvėriuką daug sunkiau. Žiurkei pelėda visų pirma nulesa galvą, ir, žinoma, tuomet grobis tikrai nepabėgs. Paskui ji palaipsniui nulupa odą ir išlesa minkštas dalis. Dažnai pelėdos, nebaigusios lėsti, užverčia odą atgal, įvynioja į ją likusią mėšą ir sugrūdžia kur į užkampį atsargai. Pelėdos taip elgiasi dėl to, kad neturi gūžio. Tuo jos skiriasi nuo dienišio plėšrių paukščių, pvz., vanagų. Šie, turėdami gūžį, prisikemša jį pilną ir taip pasidaro atsargos ilgesniam laikui.

Pelėdos, mėsinėdamos savo grobį, dažnai čiupinėja jį savo ilgais šeriais, kurie auga snapo pašakny. Tuo jos papildoma viena savo akių trūkumą — toliaregiškumą. Kaip ir toliaregis žmogus jos nemato visai artimų daiktų, neižiūri net ir kaso, kurį laiko nagoose. Minėti šeriai yra lietimio organai, panašiai kaip mūsų pirštų galai. Pelėdos ryjant smulkius žvėriukus, į jų skilvį patenka plaukų, kaulų, plunksnų

ir šiaip nevirškinamų maisto dalių. Visos šios daly yra iš skilvio atryjamos ir išmetamos — tai yra vadinamosios išvamos. Įdomu, kad pelėda kaulų nesuvirškina. Dieniniai plėšrieji paukščiai savo viduriuose visiški juos išterpina, nelieka jokių pėdsakų nei išvamos, nei atmatose. Savo išvamos pelėda kazkodėl išmeta toje pacioje vietoje, pvz., parenka tam reikalingi kurią nors tankią egle. Po tokiu medžiū jų prisirenka gana daug, ir iš jų turinios nesunku nustatyti, kuo paukštis maitinasi.

Be vandens pelėdos gali apsieiti ilgą laiką, nes joms užtenka prarytojo laimikio kraujo. Tačiau jos kartais godžiai geria vandenį ir mėgsta maudytis.

Kada pelėdos susiporuoja, mes neturime tikrų duomenų, bet atrodo, kad jau žiemos metu. Paprasčiausia Lietuvoje rūšis yra naminė pelėda ir ją lengviausia stebėti. Žiemos antroje pusėje, jau vasario mėnesį gražiomis mėnesienos naktimis galima išgirsti savotišką jai ūbaujant. Šis balsas skamba maždaug hū-hū-hū; taip susizino patinukas su patele. Nuo tada vis dažniau galima jį išgirsti, o už vis dažniausiai — kovo galą ir balandžio pradžioje. Neskaitant didžiosios zylės, kuri taip pat vasario mėnesį pradeda giedoti, naminė pelėda yra pirmas pavasario pranašas. Gal dėl to pelėdos ūbavimas ir yra malonus mūsų ausiai, kad žada mums pavasarį dar tuo laiku, kai viešpatuoja žiema, kai mišką dengia šarnos apdaras ir

mėnulis skleidžia ant sniego savo sidabrinę šviesą...

Pelėdos lizdų nekrauja, kiaušinius deda tiesiog į tinkamą vietą. Joms tinka visokie tamsūs užnarviai, medžių uokasai, senos kaladės, iškeltos bitėms ir medžiū, ūkio trobesių famsios palėpės, apgruvusių mūrinių pastatų plyšiai; neretai jos įsitaiso nebelankomose bažnyčiose bei varpinėse. Jos mielai užima specialiai joms pastatytus inkilus, kad tik anga būna pakankamai didelė. Aplamai jos nėra išrankios. Vieną kartą teko matyti pelėdų porą, perinčių dideliam inkile, kurio stogelį buvo nuplėšęs vėjas, ir pelėdos į jį patekdamo per viršų. Kilų sykį joms ir to nereikia: savo kiaušinius jos padeda į senus varnų lizdus. Buvodamos Turkmėnijoje, kartą apsilankiau senose kapinėse, kur buvo kovų kolonija, ir labai nustebau, kai iš keilių lizdų drange su kovais pakėliau ir ausuotąsias pelėdas. Išimty sudaro tik viena pelėdų rūšis, nes ji krauja lizdą ant žemės. Tai balų pelėda; ji gyvena pelkėse, pievose, stepėse ir kraujasi lizdą ant tinkamo jai kupsto.

Visų pelėdų kiaušiniai yra balti kaip ir daugelio paukščių, kurie peri tamsiose vietose. Jų vaikai išsiritą jau su baltais pūkais ir atrodo kaip vatos kamuoliukai.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite Dienraštį "Naujienas"

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Valandos kasdien nuo 10 iki 12 val.
8 ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč.
uždaryta. Kitu laiku susitarus.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
4449 So. Pulaski Rd. (Crawford
medical Building), Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiliepi, skambinti 374-8012

Telef.: PROspect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
val.: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-8
užtikt antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmd. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlOCK 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
rimd., ketvirtad. nuo 1-4 ir 7-9,
antrad., penktadienį nuo 1-5, treč.
ir šeštad. tikslai susitarus.

Ofiso — HE 4-5758.
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 WEST 51st STREET
Valandos: antradieniais, penktadie-
niais 2-9 v., šeštadieniais 10-1 v. p. p.
Ligoniai primami pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudoko kabinetai perėmė
optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st STREET
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
1-4, 7-9, antrad., penkt. 10-4, ir
šeštad. 10-2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
šiliepi, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val.: pirmad., ketvirtad. 5-8 val. vak.,
antrad., penktad. 1-4 popiet.
Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir
nuo 4-8 val. popiet. Šeštad. nuo
9:00-2:00 p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

ASSOCIATE OPTOMETRISTS
Lietuviškai kalba
Dr. FRANK PLECKAS, OPT.
3424 W. 63rd St., GR 6-7044
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Valandos pagal susitarimą.
Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PULSĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antrad. nuo 2-5 po pietų,
ketvirtad. nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirmad., antrad., trečiad.,
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadie-
niais 2-4 val. popiet ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlOCK 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
jei neatšiliepi, tai telefon. GI 8-6195

CICERO
Stiprūs vyrai sargalioja
Cicero miestą išgarsino stip-
rūs lietuviai. Kai čia privažiavo
stiprių mūsų vyrų, tai visas

Tel. Office: 847-5800; rez. PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35 STREET
(Kampas Halsted ir 35-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p.
ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p.
Trečiad. ir sekmdieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
dažai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna aprausta
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

GRADINSKAS
JEI LANGAS BENT
15 INČU,
TAI GALIMA GAUTI
ORO VESINTUVĄ
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
Lietuvi, eik pas lietuvi!

HIGH RATES

4.75% 5.25%

Per annum on regular Savings Per annum on investment bonus

Savings Insured to \$15,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Ave., Chicago, Illinois 60632

Apraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujaisi kraustymo
įrankiai. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagaiduja-
mų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.
KREIPKITĖS į mūsų vienintelę Chicagoje lietuvių įstaigą, turinčią tei-
sę SAVO VARDU siųsti siuntinius tiesiai iš Chicago į Lietuvą.
Vedėjai: E. ir V. ŽUKAUSKAI

CRANE SAVINGS and Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.

47 and Rockwell Street, Tel. LAFayette 3-1083
NEMOKAMAI VIETA AUTOMOBILIAMS

4 ³/₄ on investment account 5 ¹/₄ mokama vienu metu certifi-
catams, Mažiausia \$5,000 ar daugiau

MOKAME NUO 1966 METŲ SPALIO 1 DIENOS
Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį.
Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.
Prasome apsilankyti naujė mūsų name.
VALANDOS: Pirmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrad. ir
penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniais
9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

kraštas pradėjo kalbėti apie Ci-
cero miesto galybę.
Seniai Ciceroj gyveno senos
kartos aukštaitis Simanas Davi-
dauskas. Jis jau sulaukė pensio-
neriaus amžiaus, bet niekad
savo gyvenime nebuvo sirgęs ir
jam nereikėjo eiti į ligoninę. Bet
paskutiniu metu teko gabenti į
ligoninėlę ir taisyti kelis netep-
tus sąnarius.

Atrodo, kad pavyko viską lai-
ku sutaisyti ir į savo vietą įdė-
ti. Davidauskas jau yra tiek pa-
sitaisęs ir sustiprėjęs, kad jis
paleistas iš vietos ligoninės. Iš
ligoninės jis paleistas, bet ne
visai laisvas. Tuo tarpu jis tu-
ri būti savo žmonos globoje.

Davidausko sveikata buvo su-
sirūpinęs sūnus, abi dukros su
žentais ir visa eilė kaimynų. Jie
linki jam greičiau pasveikti ir
gyventi be stiprios globos.
Panašiai atsitiko ir su Jonu
Balčaičiu. Jis buvo sveikas, kaip
ridikas, o vis dėlto teko ir jį pa-
guldyti ligoninėje.

Pasirodo, kad Balčaičio akys
jau sunegalėjo. Visą gyvenimą
tos akys jam nešė didžiausią
džiaugsmą, rodė gražiausius
gamtos ir žmonių vaizdus, o da-
bar teko rimtai jomis susirūpin-

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
mdienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakarų šou: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEmlOCK 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

ti. Akis apžiūrėjo patys geriau-
si specialistai. Jie tvirtina, kad
viskas pasitaisys. Regėjimo jis
nepames. Galės ir toliau džiaug-
tis kiekvienu tekančios saulės
rytu.

Julius Norkus taip pat sustip-
rėjo ir jau parvežtas iš ligoni-
nės. Jis yra žmonos ir sūnaus
priežiūroje. Prisideda ir Dr. Ki-
sielius, kuris liepė ligoniui iš lo-
vos nejudėti. Gydytojas įsakė
ligoniui ramiai ilsėtis.

Visi žinome, kad Norkus buvo
linksmo būdo žmogus. Jis yra
veiklus namų savininkų klubo
narys. Jis tvarkingai eina užde-
tas jam pareigas ir gražiai su
žmonėmis sugyvena. Norkus at-
rodo tarytum būtų sveikas, su
atvykusiais gražiai pasikalba ir
nusišypso. Gausūs pažįstami
nori, kad jis greičiau pasveiktų.

Albertas Stelingis turi bėdos
su koja. Šiaip jis jaučiasi ge-
rai, bet viena koja neįgyja. Ra-
mentų jis negali padėti. Laimė,
kad jis yra geros nuotaikos vy-
ras. Jis yra įsitikinęs, kad vis-
kas susitvarkys ir vėl bus ge-
rai. Ne visų vyrų geros viltys
išsipildo, bet man atrodo, kad
Stelingio pageidavimai bus iš-
pildyti. Jis dar labai jaunas vy-
ras ir pavyzdingas darbininkas.
Aš džiaugiuosi, kad aš laikaisi
stiprus ir sveikas, ir linkiu, kad
visi mano suminėti geri lietu-
viai greitai atsigaugtų ir jaustųsi
viai greitai atsigaugtų ir jaustųsi

Kazys P. Deveikis

**Lietuvių Moterų
Piliečių Lygos veikla**

Lietuvių Moterų Piliečių
Lygos pusmetinis susirinkimas
įvyko birželio 1 d. 1969 m.
Lietuvių Auditorijoje, 3133 S.
Halsted St.

Narių susirinko skaitlingai.
Raportas Motinos Dienos minė-
jimo priimtas. Aparus drau-
gijos veiklą, nutarta per vasar-
ą susirinkimų nešauti. Kal-
bėta apie rengiamą gegužinę,
kuri įvyks liepos 13 d., sekma-
dienį, 12 val. d. Liepos sode.
Narės paruoš gardžių užkan-
džių, sudėjo aukų maistui nu-
pirkti. Pasidarbuoti pasizadė-
jo šios narės: S. Žigmontienė,
O. Nedvarienė, A. Burbienė, L.
Laucienė, S. Mažeikienė, O. Ri-
beienė, A. Gedvil, E. McNa-
mee, D. Čiuprinskienė, K. Do-
mikas, R. Vaišnienė, U. Prata-
pas, O. Guss, E. Narbutienė ir

R. Didžgalvienė, kuri pradė-
jo sveikti po sunkios ligos. Jo-
nas Didžgalvis darbuosis prie
bufeto.

Bus smagus orkestras so-
kiams ir įvairių gėrimų troš-
kuliui nuraminti. Pelnas skir-
iamas labdarystei. Maloniai
prašome visuomenę atsilankyti
ir praleisti keletą malonių
valandų su mumis.

Komisija ir Valdyba
M. Zolpienė, pirm.

**Susirinkimų ir parengimų
PRANEŠIMAI**

— Chicago Lietuvių Našlių ir Naš-
lių Draugijos klubas rengia pik-
niką šį sekmadienį, liepos 13 dieną
Bruzgulių sode, 8274 So. Kean Ave.
Sokiams gros smagus Valiano orkest-
ras. Veiks turtingas baras. Bus ska-
nių užkandžių ir vertingų dovanų.
Rengimo Komisija ir Valdyba maloniai
prašo visus narius, draugus ir
svečius atsilankyti ir praleisti smagias
valandas su našliais.
M. Urbelis, rašt.

— Chicago Lietuvių Našlių ir Naš-
lių Draugijos klubas rengia susi-
rinkimą įvyks liepos 11 d., penkta-
dienį, 8 val. vak. Nariai ir narės pra-
šomi gausiai atsilankyti, nes yra daug
klubo reikalų aptarti. Išgirsite komi-
sijos pranešimus. Po susirinkimo
įvyks draugiškas pobūvis su vaišėmis
ir muzika šokėjams.
M. Urbelis, rašt.

ON A ZADEIKIS
Gimusi Stašaitytė
Gyvenusi Cicero, Illinois

Mirė 1969 m. liepos mėn. 8 d.,
sulaukusi 86 metų amžiaus.
Gimusi Lietuvoje, Šiaulių aps.,
Gruzdžių vls., Vaišnių kaime.
Amerikoje išgyveno 60 metų.
Paliko nuliūdę: du sūnus —
Stasys, marti Mae, ir Edward,
marti Elena; sesuo Veronika
Sidlauskienė ir jos šeima, gyv.
Waukegone, Ill.; svogeris Liū-
das Zadeikis su šeima ir daugelis
kitų giminių, draugų bei pažį-
stamų.
Kūnas pašarvotas Vance ko-
plyčioje, 1424 So. 50 Ave., Ci-
cero, Illinois.
Penktadienį, liepos 11 dieną
10:00 val. ryto bus lydima iš
kopolyčios į Lietuvių Tautinės
kapines.
Visi a. a. Onos Zadeikiėnės
giminės, draugai ir pažįstami
nuoširdžiai kviečiami dalyvauti
laidotuvsė ir suteikti jai pasku-
tinį patarnavimą ir atsisveiki-
nimą.
Nuliūdę lieka:
Sūnus ir giminės.
Laidotuvių, Direktorė Jean
Vance. Tel. 652-5245.

**DON'T set his
world on fire**

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriniai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Laidotuvių direktoriai:
DOVYDAS P. GAIDAS **GERALDAS F. DAIMID**
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Associacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTE
DALYSE

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

LACKAWICZ IR SŪNUS
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

GEORGE F. RUDMIN
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI
GARSINKITĖS NAUJIENOSE
5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL., — THURSDAY, JULY 10, 1969

KOSTAS BUTKUS

Tel. PR 8-2781
Metalo ir stiklo:
TVOROS,
STOGELIAI,
DURYS,
LANGAI,
RYNOS,
TURĖKLAI
ir kit.

Iš vaistinių istorijos

Graikų žodis "apotheka", reiškiąs sandėlį, daugelyje kalbų vartojamas lietuviškosios vaistinės prasme (rus. "apteka", lenk. "apteka", vok. "Apotheke" ir t. t.). "Aptiekomis" senovės egiptiečiai vadino patalpas, kur buvo laikomi visokie ūkio reikmenys, romėnai — vyno sandėlius, iš

kurių gėrimas būdavo parduodamas armu.

Tik IV a. antroje pusėje Persijoje atsirado šiuolaikinių vaistinių prototipas. O VIII a. pabaigoje Abasidų dinastijos kalifas Almansoras atidarė Bagdade medicinos mokyklą su vaistine. Pirmosios vaistinės Europoje atsirado Neapolyje (apie 1140 m.) ir Paryžiuje (apie 1180 m.) Jos priklausė dvasininkams ir vadintos "stotimis". Įstatymą, apibrėžiantį medicinos įstaigų darbą, pirmą kartą išleido Vokietijos karaliai ir Romos imperatoriai Friderichas II 1224 m. Tas įstatymas atskleidė gydytojų ir vaistininkų profesijas, suteikė pastariesiems išimtinę teisę steigti vaistines ir daryti vaistus.

GEDIMINAS — JOGAILO GIMINĖ

Plačiais ryšiais išsišakojusi po rytų ir vidurio Europą, išskyrus Angliją, Prancūziją ir Italiją, Gedimino-Jogailos giminė iki pat XV-XVI a. užimponavo savo pajėgumu. Šitos giminės svorį ano meto tarptautiniame gyvenime, ypač nuo Vytauto laiku, jautė visa Europa. Kai Anglija ir Prancūzija buvo šimtmetinio karo išvargintos, o Vokietija neturėjo stiprios centrinės valdžios, Lietuva vis dar buvo tvirčiausia rytų Europos valstybė nuo Baltijos iki Juodosios jūros, užtvara prieš rytų tautų agresiją į vakarus.

Zenonas Ivinskis,
(iš "Liet. vaidmūo Europos istorijoje")

TRUMPAI

— K. S. Karpis daug nuopelnų turįs klevlandiškis veikėjas, spaudos darbininkas, buvęs pirmutinis ALT'os sekretorius, septintojo Amerikos lietuvių kongreso reikalų ALT'os pirm., E. Bartkui rašo: "padarykit šį kongresą suaktyvinti — šimet. sueina 20 metų

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

- ENGINE LATHE
- TURRET LATHE
- HAND SCREW MACHINE

1st & 2nd SHIFTS

EXPERIENCED MACHINE

SET-UP AND OPERS. NEEDED

Apply in Person — G. H. McMAHON

CORLEY - MILLER INC.

111 N. Des Plaines Chicago

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

GENERAL OFFICE WORK
Good typing required. Good working conditions. Fringe benefits.
E. F. HOUGHTON & CO.
6600 So. NASHVILLE

SECRETARY WANTED

Excellent salary and working conditions. 5 day week. Congenial co-workers. Good transportation. Call 967-8000.

- Bookkeeper — assistant,
  - Order Clerk
  - Typing
  - General Office
- See Mr. MAZEL,
Call MO 6-1032

LICENSED SHAMPOO GIRL
ALSO
EXPERIENCED MANICURIST
Excellent Working Conditions. Steady Work; Make Good Salary. Apply ANDRE'S COIFFURES
5222 N. Lincoln Ave., Chicago, Illinois
LO 1-8112

COOK EXPERIENCED
LIGHT HOUSEWORK
For Rectory in Western Suburb. Excellent living conditions. Own living quarters. Good home & salary for right person.
Tel. EL 5-1081
Speak some English.

BUSINESS CHANCES

Biznio Progros

BEAUTY SALON

5 chairs, Excellent location. North. Must sell. Leaving City. \$3,500.

Tel. 274-3949 274-9665

REAL ESTATE — OUT OF TOWN

Nuosavybės kiur

NUGALEKITE SNIEGĄ

Atvažiuokite į saulėtą St. Thomas, Virgin Island. Išgykite nuosavą 2 ar 3 kamb., vėsinamą treilerį. Rezervuaras, sielėliais dengtas patio. Kanalizacija. Gristos gatvės. \$14,900. \$60 mėn. nuoma. 10—20 metams sutartis. Susisieki su LEMIEUX & TRUSLER
P. O. Box 2517,
ST. THOMAS, V. I. 00802
Tel. 774-2640

5 minutės iki pliažo ir aerodromo.

FURNITURE AND FIXTURES

Rakandai ir įrenginiai

PARDUODAMI
IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
30% iki 50% nuolaida. Galima pirkti dalimis ir išimokėtina. Atarnauja lietuviai.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
6200 So. WESTERN AVE.
TEL. GR 6-4421

PARDUODAMAS PIANINAS, geras tonas. Didelis TV ir kiti baldai. Pigi kaina. Tel. 847-7342 po 6 val. vak.

vyko gerai. Komisija ir valdyba bei talkininkai atliko savo pareigas gerai, todėl liko ir pelno. Liepos 5 d. K. K. Repšių namuose įvyko visiems talkininkams vakariene. Dalyvavo per 30 asmenų. Buvo parreikišta daug gražių minčių organizacijai ir jos narių susiklausymui.

— Paštinių Sąjungos išleistas atsiminimų knygos įteikimas įvyko birželio 22 d., K. K. Repšių namuose. Dalyvavo apie 30 asmenų, daugumoje buv. Lietuvoje pašto, telegrafo, telefono ir radijo tarnautojų. Tą dieną buvo išduota apie 100 knygų tik prenumeratoriams. Apie knygą kalbėjo A. Gintneris, J. Janušaitis, Alb. Dzirvo-nas, Jz. Kreivėnas, L. Kairys ir kiti. Knygos išgijimo reikalą rašykite: A. Gintneris, 3221 W. 61st St., Chicago, Ill., 60629.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIEŅOSE"

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5.

SVAJONĖJE
AR TIKROVĖJE

Visada skaniausias ir geriausias

LENKIŠKAS KUMPIŠ

Tobulybės simbolis, vaisius ilgo patyrimo bekonų auginime ir paruošimo būdo. Pui-kus visokioms progoms.

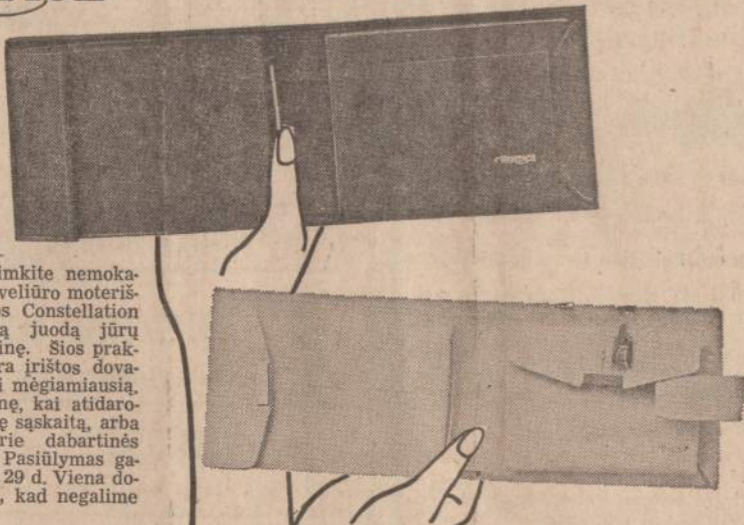
Reikalaukite tikro, importuoto, kuris mūsų rinkoj yra žinomas pagal šią markę:

KRAKUS — ATALANTA — TALA

FREE
LEATHER BILLFOLD

by HERITAGE

Pasirinkite ir patys pasiimkite nemokamą mūsų dovaną — gero vėliūro moterišką sveltios versiuo odos Constellation pinigine, arba labai puikią juodą jūrų sunies odos vyrišką pinigine. Šios praktiškos odinės pinigines yra irištos dovanoms; jūs galite pasirinkti mėgtamiausią. Galite pasirinkti pinigine, kai atidaro-tauj \$200 arba didesnę sąskaitą, arba kai tą sumą pridedate prie dabartinės Union Federal sąskaitos. Pasilymas galios nuo birž. 12 iki liepos 29 d. Vienna do-vana seimai. Atsipašome, kad negalime siųsti dovanų paštu.

UNION FEDERAL
LOWERS MINIMUM ON
SAVINGS CERTIFICATES

5 1/4%

Interest per annum on savings certificates

Turime 6 ir 12 mėnesių taupymo certifi-katų, išduodamų mažiausiai \$5,000 sumai, kuriems nuosimčiai mokami tik pribren-dus. Galime paruošti sertifikatus bet ko-kiai sumai, viršijančiai \$5,000. Certifi-katui pribrendus, nuosimčiai apskaičiuo-jami ir įrašomi į jūsų sąskaitą arba, jei pa-reikalaušite, pasiunčiame Jums čekiu.

4 3/4%

Interest per annum on passbook savings

Paprastose taupymo knygelėlių sąskaitose laikomi pinigai gauna 4% metinius nuosimčius. Jeigu procentai paliekami jūsų sąskaitoje, tai tada ir nuo jų priskaitomi nuosimčiai, o tada susidaro 4.81% — šitokiom sąskaitoms pats didžiausias nuosimtis visoje valstyje. Pinigai padėti į taupymo sąskaita mėnesio 10 diena, gau-na nuosimčius nuo pirmos mėn. dienos.

UF UNION FEDERAL SAVINGS

3430 South Halsted Street • Chicago, Illinois 60608 • Phone 523-2800
Albert J. Auwers, President

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — PardavimuiREAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — PardavimuiPASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIMS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS

DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI

BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI.

DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIMS DRAUDIMO REIKALAIMS

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNII PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS

• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI

• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX.

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET

TEL. 925-6015

PERKAME, PARDUODAME, MAI-NOME įvairaus dydžio namus visur. Parūpiname paskola, visokeriopą ap-draudą, veikia notariatas.

NORVILA

REAL ESTATE AND BUILDERS

2658 WEST 59th STREET

Prospect 8-5454

ERDVUS 5 ir 6 kamb., medinis. Rūsy, verandos, garažas. \$17,500.
3 PO 5 KAMB., mūro ir medžio namas su garažu ant plataus sklypo Brighton Parke. \$23,000.
9 METŲ MODERNUS. 2 po 5 1/2 kamb. Atskiras gazu šildymas, rūsy, garažas. Marquette Parke. \$39,900.
MAISTO KRAUTUVES su namais ar nuomoti.

ŠIMAITIS REALTY

INCOME TAX SERVICE

2737 W. 43rd STREET

Tel. CL 4-2390

Šimkus Real Estate

NOTARY, INCOME TAX SERVICE

4259 So. MAPLEWOOD AVENUE

Tel. CL 4-7450

Greitas ir tvarkingas visokių nuosavybių pirkimas - pardavimas. Be to šloje kontoroje daromi ir lūidijimai vertimai, užpildomi pilietybės prašymai, income tax ir įvairūs kitoki bla-ka. Darbo val.: Kasdien 9—3 ir 5—8.

MĄSTANCIAM ŽMOGIUI

7 DIDELIŲ kamb. mūras. Naujas gazu šildymas, air conditioned. Užda-ri porčiai. Garažas. Foru bloku niūd Marquette Parke. \$21,000.
ARTI 50-tos Pulkaski 4 kamb. šva-rus namas. Platus 30 pedų sklypas. \$11,900.

PAVELDĖTAS, gražus 2 butų mū-ras. Naujas gazu šildymas, garažas. Tuoj galima užimti. Arti ofiso. \$27,900.

5 1/2 KAMB. 6 metū mūras, platus lo-tas, modernus šildymas, garažas. Tuoj galima užimti. Arti ofiso. \$17,900.

APARTAMENTINIS MORAS, 2 aukštu. 2 bloku nuo Marquette Par-ke. Imokėti \$20,000. Pajamų \$14,000.
4 BUTŲ MORAS Gage Parke, geri gražūs butai, garažas. \$41,000.
LOTAS 30 PEDŲ Marquette Parke.

Valdis Real Estate

2458 W. 69th St. Tel. RE 7-7200

MORINIS — 9 METŲ, 5 1/2 kambarių, 3 miegami. Prie 61 ir Spaulding. Kabinėtų virtuvė. Sausas rūsy. Ge-ras. Pigus. Tel. 778-6916.

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba Ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatau senus vī-sų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus na-mus. Irengiu vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atlie-kamas greit, sąžiningai ir garantuotai! Apskaidavimai nemokami.
Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesuose.

Domas Žukauskas

HEATING & SHEET METAL

4444 So. Western Ave.,

CHICAGO, ILL. 60609

Tel.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING

Įkurta prieš 50 metų

VISOKIUS STOGUS, rinas ir nute-kamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus idedame.
KAMINUS IŠVALOME ir pataiso-me. Nudažome namus iš lauko ir at-liekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas.

S k a m b i n k i t

LA 1-6047 arba RO 2-8778

Išainavimas veltui, kreipkitės bet kada.

ATNAUJINKITE SAVO NAMUS DA-BAR!

Aluminiujacs ir vinyl plokštė-mis. Mes pataisome ir visiškai atna-u-jiname namus. 10% nuolaida tik lai-kinai. Iškainavimas veltui, darbas garantuotas. Specialistai iš Europos patyre per 30 metų.
Tel. 927-9047

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI
"NAUJIEŅOSE" — TURI GERIAUSIA
PASISEKIMĄ BIZNYJE